

MYCOFENOLAAT - MOFETIL

(Cellcept®, Myfenax®)

Wat is mycofenolaat en hoe werkt het?

Mycofenolaat is een medicijn dat gebruikt wordt bij de behandeling van **auto-immuunaandoeningen** zoals systemische sclerose (sclerodermie), systemische lupus erythematoses (SLE) en verschillende vormen van vasculitis (ontsteking van de bloedvatwand).

Mycofenolaat is een immunosuppressief medicijn, wat betekent dat het de **afweerreactie van het immuunsysteem remt**. Het richt zich tot bepaalde witte bloedcellen (de B-cellen en T-lymfocyten) waardoor ontstekingen worden geremd.

Mycofenolaat wordt gegeven als **langdurige behandeling**. De werking treedt meestal op na zes tot twaalf weken. Soms kan het ook langer duren en bij sommige mensen werkt het medicijn helaas minder goed of niet goed genoeg.

Waarvoor wordt mycofenolaat gebruikt?

Je arts schrijft mycofenolaat voor bij lupus, vooral bij patiënten met nierproblemen. Verder ook bij mensen met vasculitis of systemische sclerose. Het kan ook worden gebruikt bij auto-immuunaandoeningen van het darmstelsel.

Mensen die een orgaantransplantatie hebben ondergaan, krijgen mycofenolaat voorgeschreven om afstotingsreacties te voorkomen.

Hoe moet ik mycofenolaat gebruiken?

Mycofenolaat krijg je in de vorm van **tabletten van 500mg**. Je start meestal met een opbouwschema dat twee tot vier weken kan duren.

De gebruikelijke dosering na de opbouw is twee keer per dag 1000 mg (2 x per dag 2 tabletten). De maximale dosering is zes tabletten per dag. Je arts bespreekt met jou welke dosis hij je voorschrijft en legt je het opbouwschema uit.

Het beste is om de tabletten **tijdens de maaltijd** in te nemen, bij voorkeur met een glas water. Zo verklein je de kans op bijwerkingen, vooral misselijkheid en maagklachten. Slik elke tablet in zijn geheel door.

Als je een pillendoosje gebruikt, kan je de medicatie uit de verpakking halen en de pillen in het doosje bewaren voor de week die er op volgt. Dit heeft geen invloed op de werking.

Als je aandoening rustig is, zal je arts samen met je bespreken om de dosering te verlagen en als het kan zelfs te stoppen. Stop echter nooit op eigen houtje, maar overleg altijd met je arts.

Opmerkingen bij het gebruik van mycofenolaat

Mycofenolaat helpt bij verschillende aandoeningen, maar **werkt niet meteen**. Pas na enkele weken merk je een verbetering van de symptomen. Het volledige effect van de behandeling met mycofenolaat merk je pas na enkele maanden. Je arts kan je andere geneesmiddelen voorschrijven om de symptomen te verbeteren in de tussentijdse periode. Het kan zijn dat je zelf gunstige effecten op de organen niet direct merkt. Vandaar dat stipte medische opvolging vereist is.

Als je de behandeling met mycofenolaat langer dan een paar weken stopzet, bestaat het risico dat je aandoening verergert. **Stop dus niet zomaar** wanneer je symptomen verbeteren en je je beter begint te voelen. Praat met je arts als je twijfelt over het verzetten van je behandeling.

Mag ik mycofenolaat gebruiken in combinatie met andere medicijnen?

Je arts kan mycofenolaat voorschrijven in combinatie met andere middelen om je aandoening te behandelen. Je mag het middel in principe ook gebruiken in combinatie met pijnstillers en NSAID's (ontstekingsremmers). Bij het gebruik in combinatie met andere immuun suppressieve medicijnen is wel extra controle vereist.

Mycofenolaat mag je echter niet met sommige medicijnen combineren. Gelijktijdig gebruik met mycofenolaat kan de bijwerkingen en/of de werking van mycofenolaat of van het andere medicijn beïnvloeden. Zo kan onder andere de toediening van bepaalde medicijnen in de behandeling van tuberculose de werking van mycofenolaat verminderen. Mycofenolaat op zijn beurt gaat mogelijks de efficiëntie van orale contraceptie ('de pil') verminderen. Let hier zeker op en bespreek dit met je arts om onaangename verrassingen te voorkomen.

Vertel je zorgverleners daarom altijd over alle geneesmiddelen die je neemt of wanneer er iets wijzigt in je gebruik. Dit geldt ook voor kruiden of geneesmiddelen op basis van planten.

Zijn er mogelijke risico's of bijwerkingen aan mycofenolaat?

Zoals bij de meeste medicijnen, kan het gebruik van mycofenolaat voor **bijwerkingen** zorgen. Sommigen komen vaak voor, anderen zeer zelden en zeker niet iedereen krijgt bijwerkingen. In de **bijsluiter** vind je een uitgebreid overzicht.

Als je je zorgen maakt over mogelijke bijwerkingen, vertel het dan aan je arts. Een verlaging van de dosis kan de bijwerkingen verminderen, zodat je de behandeling kunt voortzetten.

Hieronder lees je welke de meest voorkomende bijwerkingen zijn:

- Maag- en darmklachten (zoals misselijkheid, overgeven en verminderde eetlust). Je arts kan een ander middel voorschrijven om dit soort nevenwerkingen te voorkomen.
- Milde infecties zoals verkoudheid of specifieke infecties zoals gordelroos (zona) en blaasontsteking. Je kan makkelijker een infectie krijgen omdat mycofenolaat de werking van specifieke cellen in je afweersysteem remt. Hierdoor wordt ook jouw afweer tegen infecties geremd. Als je klachten of symptomen hebt die wijzen op een ernstige infectie, zoals (hoge) koorts, ernstige kortademigheid of hoesten, neem dan altijd contact op met je reumatoloog, reumaverpleegkundige of huisarts. Koorts is vaak een teken van een infectie of ontsteking in je lichaam.

- Lichte koorts, griepachtige verschijnselen, hoofdpijn.
- Huidkanker: je hebt een licht verhoogde kans op bepaalde vormen van huidkanker die in het algemeen goed te behandelen zijn.
- Lever- of nierfunctiestoornissen. Je arts zal je daarom vragen je bloed regelmatig te laten controleren.
- Allergieën en overgevoeligheidsreacties: wanneer je overgevoelig bent voor mycofenolaat kan je een allergische reactie krijgen. Krijg je (nieuwe) huidafwijkingen, koorts of benauwdheidsklachten, neem dan zo snel mogelijk contact op met je huisarts, reumaverpleegkundige en/of reumatoloog.

Zijn er nog dingen die ik moet weten over mycofenolaat?

Extra voorzorgen bij de start van de behandeling

Voor je met mycofenolaat begint en ook na de start, vindt er geregeld een bloedonderzoek plaats. In het begin gebeurt dit om in de gaten te houden hoe je lichaam op het medicijn reageert. Zo nodig wordt de dosis mycofenolaat aangepast. Bij verandering van de dosering word je mogelijk extra gecontroleerd.

Alcohol

Zowel mycofenolaat als alcohol hebben een invloed op de werking van de lever. De combinatie van beiden kan het risico op problemen met de lever verhogen. Het is aangeraden om geen of zeer weinig alcohol te gebruiken tijdens de behandeling met mycofenolaat.

Reizen en bewaring

Bewaar de tabletten altijd in de originele verpakking, op kamertemperatuur en niet boven de 30°C.

Als je op reis gaat, neem dan je mycofenolaat mee in je handbagage en bewaar ze zoals thuis. Bij reizen naar het buitenland kan je best aan je apotheker of reumatoloog vragen om een lijst van je medicatie op te stellen. Dit attest vermeldt: de naam van de medicatie, de correcte dosering/gebruik, naam, handtekening en stempel van je arts/apotheker, eventueel de naam, adres en telefoonnummer van je ziekenhuis en de datum waarop het attest is opgemaakt. Vraag je arts/apotheker om het attest bij voorkeur in het Engels op te stellen.

Vaccinaties

Bij de start van je behandeling met mycofenolaat zal je arts je waarschijnlijk een jaarlijks griepvaccin en een pneumokokken vaccin aanraden omdat je kwetsbaarder bent voor infecties.

Heb je andere vaccinaties nodig omdat je naar verre landen wil reizen, overleg dan met je arts. Voor sommige vaccins moet je (tijdelijk) stoppen met je medicatie. Je mag immers geen inenting met een levend afgezwakt vaccin krijgen, bijvoorbeeld een vaccin tegen bof, mazelen, gele koorts, varicella of rubella. Je zou daar erg ziek van kunnen worden.

Het is verstandig om dit goed op tijd te regelen om te vermijden dat je niet naar bepaalde landen kan afreizen.

Vaccineren tegen **COVID-19** kan met alle vaccins die beschikbaar zijn op 31 december 2021 wanneer je mycofenolaat gebruikt. Let wel: mycofenolaat kan de werkzaamheid van het vaccin beïnvloeden. Neem contact op met je arts om je behandeling af te stemmen op de inenting.

Zonlicht

Bescherm je goed tegen blootstelling aan zonlicht en UV –straling tijdens het gebruik van mycofenolaat. Je huid is gevoeliger voor de zon en je risico op huidkanker is licht verhoogd. Draag beschermende, kleding en gebruik bij blootstelling van de huid aan de zon een zonnebrandcrème met een hoge beschermingsfactor (factor 30 of hoger).

Maak liever geen gebruik van de zonnebank.

Vruchtbaarheid bij vrouwen, zwangerschap en borstvoeding

Het is niet geweten of mycofenolaat een invloed heeft op de vruchtbaarheid bij vrouwen, maar het kan wel schadelijk zijn voor een ongeboren kind. Je arts zal je daarom aanraden maatregelen te nemen om te voorkomen dat je zwanger wordt.

Heb je een kinderwens, praat dan met je arts. Ook na het stoppen van de behandeling werkt mycofenolaat nog een lange tijd door en is het belangrijk nog drie maanden lang voor betrouwbare anticonceptie te zorgen.

Mycofenolaat mag je niet gebruiken tijdens het geven van borstvoeding omdat het middel wordt overgedragen in de moedermelk.

Ben je onverwacht zwanger terwijl je mycofenolaat neemt, contacteer dan je arts zo snel mogelijk.

Vruchtbaarheid bij mannen

Van dit medicijn is niet bekend of het de vruchtbaarheid beïnvloedt.

Praat met je arts wanneer je een kinderwens hebt en Mycofenolaat neemt. Mycofenolaat kan schade aanbrengen aan het ongeboren kind. Je arts zal je daarom aanraden steeds een anticonceptie middel te gebruiken, ook na het stopzetten van de behandeling. Het duurt ongeveer drie maanden voor het medicijn je lichaam volledig heeft verlaten.

Waar kan ik terecht met mijn vragen over mycofenolaat?

Als je je zorgen maakt, neem dan zeker contact op met je (huis)arts of met de reumaverpleegkundige. Ook je apotheker kan je vragen beantwoorden.

Wil je meer informatie over je eigen aandoening of andere vormen van reumamedicatie, dan kan je terecht op de website van ReumaNet, www.reumanet.be of via info@reumanet.be. Er zijn veel brochures die je gratis kan downloaden.

Deze brochure is tot stand gekomen in samenwerking met de KBVR (Koninklijke Belgische vereniging voor Reumatologie) en met steun van het FWRO (Fonds voor Wetenschappelijk Reuma Onderzoek).

De officiële bijsluiter werd als basis gebruikt voor deze brochure, net als de brochures van ReumaNederland, Versus Arthritis (UK), Arthritis Australia en The American College of Rheumatology.

Dank aan Prof R. Westhovens, aan de reumaverpleegkundigen en aan de patiënt experts van ReumaNet en CLAIR voor het nalezen en feedback.

